

Politici by měli pomoci izraelským rukojmím

Lidové noviny, 26. únor 2024

Při loňském říjnovém útoku hnutí Hamás a dalších palestinských skupin na Izrael byly odvečeny dvě stovky rukojmí z Izraele do Pásma Gazy. Mezinárodní výbor Červeného kříže (MVČK), jenž je v oblasti přítomen od roku 1967, se hned 8. října obrátil na představitele hnutí Hamás s požadavkem na umožnění přístupu k zadržovaným osobám, aby mohl zjistit, v jakém stavu se nacházejí, poskytnout jim případně potřebnou humanitární a zdravotnickou pomoc a umožnit jim kontakt s jejich rodinami.

Navštěvovat osoby zbavené svobody v souvislosti s ozbrojenými konflikty je právo, jež MVČK má dle mezinárodního humanitárního práva, a každá bojující strana je povinna tomuto požadavku vyhovět a umožnit Červenému kříži setkat se s těmito osobami beze svědků. Jde o standardní činnost Červeného kříže – ročně delegáti MVČK navštíví více než jeden milion zadržovaných v souvislosti s ozbrojenými konflikty v různých koutech světa. V tomto případě byl však požadavek MVČK odmítnut.

Od té doby se uskutečnil bezpočet kontaktů mezi MVČK a hnutím Hamás, při kterých MVČK upozorňoval, že braní rukojmí je striktně mezinárodním humanitárním právem zakázáno, požadoval jejich okamžité a bezpodmínečné propuštění a současně opakoval svůj požadavek, aby je mohl – než budou propuštěni – navštívit. Ačkoli se do těchto jednání zapojili nejen delegáti MVČK přímo v Gaze a několikrát jednala s nejvyšším vedením Hamásu včetně Ismáíla Haníji v Kataru prezidentka MVČK Mirjana Spoljaric-Eggerová, nenastal navzdory určitým příslibům za více než čtyři měsíce v otázce přístupu k rukojmím žádný posun.

Povinnost každého státu

Je pravdou, že více než polovina rukojmí byla již propuštěna a na základě dohody Hamásu a Izraele je MVČK mohl z Pásma Gazy přepravit do bezpečí. Stále je však velké množství osob zadržováno na neznámých místech, není nic známo o jejich stavu a jejich rodiny jsou zoufalé, nemají o svých nejbližších žádné zprávy.

Jak známo, MVČK řeší podobné situace zpravidla na základě důvěrného dialogu s příslušnou bojující stranou. Zde však, v důsledku neúspěchu takových jednání, MVČK otevřeně deklaroval, že v případě Hamásu a dalších palestinských skupin jde o hrubé porušení mezinárodního humanitárního práva, dokonce dvojího: je porušen zákaz braní rukojmí a Červenému kříži je odpírán přístup k nim.

Při loňském říjnovém útoku hnutí Hamás a dalších palestinských skupin na Izrael byly odvečeny dvě stovky rukojmí z Izraele do Pásma Gazy. Mezinárodní výbor Červeného kříže (MVČK), jenž je v oblasti přítomen od roku 1967, se hned 8. října obrátil na představitele hnutí Hamás s požadavkem na umožnění přístupu k zadržovaným osobám, aby mohl zjistit, v jakém stavu se nacházejí, poskytnout jim případně potřebnou humanitární a zdravotnickou pomoc a umožnit jim kontakt s jejich rodinami.

Nedávno MVČK zdůraznil, že možnosti, které má k dispozici, tedy jednání a i zveřejnění faktu porušení mezinárodního práva, pravděpodobně selhávají a potřebný tlak na podporu jeho požadavků musí být vyvinut na politické úrovni. Tím se věc stává záležitostí celého mezinárodního společenství, neboť všech 196 suverenních států světa je smluvními stranami Ženevských úmluv a mají povinnost zajistit, aby mezinárodní humanitární právo bylo zachováno. To znamená využít všech možností, diplomatických i jiných, aby zapůsobily buď přímo na hnutí Hamás, nebo na ty, kdo na něho mají potřebný vliv, s cílem dosáhnout přístupu MVČK k rukojmím a jejich propuštění.

Chci zdůraznit, že toto je odpovědnost a povinnost každého státu, Česko nevyjímaje, příslušní politici jsou proto povinni se věci vážně zabývat a provést potřebné kroky s využitím všech účelných prostředků. Jde o dlouhé utrpení několika stovek lidí – rukojmí a jejich blízkých. Znovu opakuji, že podobný veřejný apel je od Červeného kříže věcí výjimečnou, kterou využívá jen jako krajní možnost. Neměl by tedy být oslyšen a věřím, že příslušní politici si svou odpovědnost uvědomí a pomohou – nejde o pomoc Červenému kříži, ale těm, kdo trpí a mají na tuto pomoc právo!

MAREK JUKL

prezident Českého červeného kříže